СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 139. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 16. червня 1928. VOL. XXXVI. No. 139. Jersey City, N. J., Saturday, June 16, 1928. THREE CENTS.

ГУВЕР ІМЕНОВАНИЙ КАНДИДАТОМ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

ПРИ УХВАЛЮВАННЮ ПЛЯТФОРМИ ФАРМЕРСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ВІДКИНЕНО.

КАНЗАС СИТІ, 14. червня. — Ковенція републиканської партії іменувала нині Герберта Гувера кандидатом сеї партії на уряд президента Злучених Держав.

Гувер дістав номінацію зараз при першім голосованню, діставши 837 голосів, тоді як до номінації треба було всего 545 голосів. Його опозиція розбилася; Ловден дістав 74 голоси, Кертис 64, Вотсон 45, Норис 24, Гоф 18, Кулидж 17, Дос 4, Гюз 1, а 5 не голосувало.

Номінацію ухвалено пізно в ночи по промовах у користь ріжних кандидатів.

Більша частина дня зійшла на ухвалення републиканської плятформи на сі вибори. Плятформу, вироблену комітетом для резолюцій, предложив сенатор Смут. Поодинокі точки плятформи не викликували серед делегатів найменчого запалу. Опісля прочитано предложення фармерських організацій вложити в плятформу републиканської партії виразну заяву за потребою допомоги для фармерів у формі проекту Мекнарі-Гогена.

За зміною плятформи партії в більше поступовому напрямку говорив сенатор Ла Фолет з Висконсина. Його пропозиції відкинено подавляючою більшістю голосів.

Відтак промовляли два делегати, Ерл Смит, президент Илинойського Рільничого Товариства, та Френк Мерфі з Минесоти, за предложенням фармерів. Але й сю пропозицію відкинено величезною більшістю голосів, хоча бесідники остерігали конвенцію перед невдоволенням фармерів та можливостю втрати всіх фармерських голосів, яких бесідники нараховують три міліони. Проти пропозиції фармерських організацій говорив Френклин В. Форт, конгресмен з Ню Джерзі, один з головних діячів за Гувером.

Богато часу заняла опісля справа прогибіції. Ботлер, президент Колумбійського університету та один з визначніших републиканців, заявився за тим, щоби партія взялася або виконувати щиро прогибіційний закон, або, коли вона вважає се неможливим, то заявити публично, що виконання неможливе. Його думки делегати не поділяли.

Полагодивши справу з плятформою та номінацією кандидата на президента, конвенція відложила засідання на завтра сполудня, коли вона приступить до вирішення остатної точки своєї програми, себто іменовання кандидата на уряд віце-президента Злучених Держав. Здається, що се питання полагодять дуже скоро, бо тепер є властиво лищень двох кандидатів, а то сенатор Чардз Дувін з Илинойса та сенатор Джордж Г. Мозес з Ню Гемпшера. Мозес має більше шансів.

Коли газетярі зявилися в домі Гувера у Вашингтоні, щоби звідомити його про номінацію та дістати від него якусь заяву, Гувер заявив, що він тішиться номінацією, але більше не має що заявляти.

ПОСИЛАЮТЬ ЗНОВА ТИСЯЧУ МАРИНАРІВ У НІКАРАГВУ.

ТЕПЕР БУДЕ ТАМ 5,000 МАРИНАРІВ.

ВАШИНГТОН, 14. червня. — Уряд звідомив публично, що з фльоти вибрано й вислано до Нікараґви знова 958 маринарів та 28 офіцирів, щоби покінчити кампанію проти Сандіністів. О нові відділи маринарів просив генерал Френк Меккой, що має нагляд над нікарагванськими виборами.

БАНДИТИ ОБРАБУВАЛИ БАНК ЗАРАЗ КОЛО КОНВЕНЦІЇ.

КАНЗАС СИТІ, 14. червня. — Коло пів до 10. години рано шайка бандитів напала на місцевий банк Говм Трост Ко., положений зовсім недалеко від галі, в котрій відбувається конвенція републиканської партії, та зрабувала від 20,000 до 30,000 долярів. Втікаючи автом, бандити стали стріляти й ранили двох полісменів та двох глядачів. Один чоловік умер підчас стріляннин на удар серця зі зворушення.

ПІЙМАЛИ БАНДИТІВ-УТІКАЧІВ.

ШИКАГО, 14. червня. — Поліція відкрила криївку двох шикаґовських бандитів Чарлза „Лимпі" Клевара й Джосефа Ферінг, котрі були арештовані за участь у рабунку почтового воза залізниці в Ґвітоні, та котрі втекли були з тюрми повіту Ду Пейдж. Поліція обляглa їх криївку та казала бандитам здатися. Бандити стали стріляти. Один полісмен упав. Поліція відповідала вистрілами.

Остаточно бандитам не стало амуниції, і поліція їх арештувала. Оба бандити були тяжко ранені.

ЗНОВА РОЗДІЛЮЮТЬ ДІТИЙ ВІД РОДИЧІВ.

НЮ ЙОРК, 14. червня. — Іміграційний уряд постановив не пустити до Злучених Держав 7-літної Едити Ферманде(с) та її 7-літного брата Ернеста, котрі приїхали сюди відвідати матір, котрої вони не бачили ще від часу, як мати приїхала в Америку три роки тому назад.

Іміґраційний уряд відослав діти, хоча товаришка дітий, що їх привезла, впевняла уряд, що діти приїхали тільки на відвідини на 6 місяців. Уряд відкинув їх просьбу, бо, мовляв, урядник не можуть бути певні, що діти по 6 місяцях не вишаться в краю на далі.

Родичі вислали апеляцію до Вашингтону. Як вищий уряд не змінить постанови урядника, на Елис Айленді, то діти завернуть назад до Трінідаду, звідки вони приїхали.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА.

Організація Арт Елайенс на спілку з Краєвим Комітетом для Обмеження Оголошень надворі проголосило конкурс на плякат і картун. Відомо, що плякати мали звертатися проти таких оголошень. У конкурсі мали право брати участь самі шкільні діти. Нагороди були поділені на чотири групи: старші ученики за плякат, молодші ученики за плякат; старші ученики за картун, молодші ученики за картун.

Серед старших студентів, що дістали нагороду за картун, є на першому місці Іван Росолович, ученик Саймон Грец Гай Скул.

ШАХИ І ПОЛІТИКА.

Один із большевицьких провідників, Криленко, присвятив у „Вечірній Красній Газеті" прегостру статтю, звернену проти світового шахового мистця Альохіна, за те, що він пристав до париських білогвардейців, бере участь у бенкетах на його честь і не має ніяких симпатій до радянської влади. Криленко називає Альохіна зрадником, тому, що він видурив від радянського уряду пашпорт, а тепер прийняв французьке підданство. Криленко нападає сильно на радянські видавництва та журнали, що друкують праці Альохіна, і на шахістів, що з ним листуються, і кінчить таким висновком: „Талант — талант, а політика — політика. Із такими ренегатами як Альохін і Боголюбов ми не можемо підтримувати ніяких звязків. Альохін є нашим політичним ворогом і цього не треба забувати ніколи".

РЕКОРД БЮРОКРАТИЗМУ.

Відомо, що одною з найбільших язв радянської системи, се бюрократизм, розвинений до найвищих щаблів людської недумчивости. Для найбільших дурниць списується сотні актів, витрачується величезні суми.

Про один такий випадок тупого бюрократизму пише київська „Пролетарська Правда". Слідча комісія Робітничо-Селянської Інспекції стверди(ла) бюрократичний рекорд, який поставив заряд мурманської залізниці. Сей заряд вніс проти київського тресту Хемугіляя судову скаргу, домагаючися в одній справі відшкодування в висоті 1 карбованець 40 копійок. Ся справа тягнулася по судах два роки, коштувала силу грошей, а правний радник мурманської залізниці приїздив у ній спеціально два рази з Мурманська до Київа.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН У КИЇВІ.

Незабаром до Київа переведеться з Харкова Всеукраїнський пантеон наукових, літературних і громадсько-політичних діячів. Переведення пантеону відбудеться з ініціятиви і за найближчою участю патольо-анатомічної комісії УАН. Для пантеону пристосовується 4-ий поверх нового будинку академії наук. Приміщення пантеону тепер відповідним способом декорується.

У пантеоні вже є до 20 екземплярів мозків. Серед них мозок письменника Короленка й видатних учених і діячів України.

КОНТРАКТАЦІЯ ТА ЗАСІВ БУРЯКІВ.

За даними Укрбурякосоюзу на 10 травня по Україні законтрактовано 474,000 дес. бурякової площі; плян контрактації бурякова кооперація виконала на 11.2%. До того ж дня, за попередніми відомостями, засіяно 312,000 дес. буряку, себто 66% всієї законтрактованої площі. З цієї кількости колективи та виробничі гуртки засіяли 29,000 дес. або 9.5%.

Усуспільнення засівів буряку найбільше проведено на Конотопщині — 30%, на Кременчуччині — 32.1%, Черкащині — 20% та Первотравневщині біля 20% всієї площі буряку.

Є ЩЕ РОМАНТИЧНІ ПОДРУЖА.

Цими днями капітан пароплаву „Дайчлянд" Йоган Гевельт познайомився в Гамбургі з Американкою міс Мері Ворс. Знайомість тривала два дні; „Дайчлянд" мусів відїжджати до Ню Йорку. Американка в тайні від капітана зарезервувала собі каюту на кораблі і Гевельт нежданно побачив її на морі. Минуло два дні. Закохана пара рішила не гаяти часу. Закон дозволяє капітанови заступити пастора, коли корабель находиться в 3,000 милях від берега. Дождавши до такої далечини, Гевельт повідомив через радіо американського консуля в Гамбурзі та німецького в Ню Йорку при чотирох свідках на пароплаві, що він оженився. Романтичний шлюб став правосильним.

ЮВІЛЕЙНИЙ ЗБІРНИК НА ПОШАНУ АКАД. М. С. ГРУШЕВСЬКОГО.

Цими днями Українська Академія Наук видала історичну частину ювілейного збірника на пошану акад. М. С. Грушевського з нагоди шістьдесятих роковин життя і сорокових роковин його діяльности, що їх святкувалм в осени 1926 р. Статті й розвідки, що їх зібрав комітет, не вмістилися в одному томі й довелося розподілити весь матеріял на 2 частини. У перший, історичній частині вміщено 51 статтей з галузів: палеонтології, археології, мистецтва, історії України й всесвітньої історії. У другу частину, що також вийде 1928 року, ввійде 65 розвідок з етнографії, фільольогії й історії літератури, а також бібліографія наукових творів ювілянта.

СКАРБИ ЄЗУЇТІВ.

До Чіле приїхала спеціяльна експедиція 20 англійських археольогів та інжинірів, що мають шукати в Болівії скарбів закопаних єзуїтами 160 літ тому. Було це тоді, коли Еспанці прогнали єзуїтів із Перу та Болівії, а єзуїти, не хотячи видати їм своїх скарбів, зберегли в землі великі скрині золота, що варт кілька міліонів фунтів. Про ці скарби кажуть старі рукописи, не натякаючи нічого про сховище.

ВИВЧЕННЯ ПЕРЕЖИТКІВ ЧУМАЦТВА.

Співробітниця Етнограф. Комісії С. Терещенкова розпочала збирати матеріяли про пережитки чумацтва в низці чумацьких сіл на Звенигородщині.

ДОВКОЛА СВІТА НА КОЛЕСНИЦІ.

У Бомбаю населення зустрічало тріюмфально трох Індусів, що вибрались у 1923 р. на колесниці довкола світа. Вони переїхали Персію, Палестину, Єгипет, Італію, Францію, Англію, Америку, Японію, Китай. Їх було 6, але трох не дохали до мети. Арештовані як шпигуни в Італії вони просиділи у вязниці і аж англійський посол вирятував їх.

БОГОДУХІВСЬКІ БУДИ.

Читаємо в „Комсомольській Правді": „Тверська історія" з викиненням із бібліотеки 5000 партійних книжок повторилась у Харківській окрузі. Бібліотека миронівської сельбуди зарахувала до шкідливої літератури твори Тургенєва, Толстого, Гончарова і інших старших російських письменників, так, що в бібліотеці лишилась тільки купка дешевих брошур. Не краще вийшла цензурна контроля в богодухівськім райпарткльобі. Спершу викинули звідти всіх класиків, а коли в справу вмішались органи влади, книжки звернули. Після цього члени клюбу ще раз переглянули свою бібліотеку і викинули з неї всі твори Франка, Верхарна, Успенського, Лескова, Доде, Фльобера, Едгара По, Вайлда, а навіть „Ткачів" Гавптмана.

ВОСКРЕСИТЕЛІ РЕЛІГІЇ.

У Парижі на вул. Діжон ч. 5 видко маленьку крамничку з буковими знаряддями. У виставі великий надпис „Воскресительство". Власник крамнички так повідомляє, що оснував нову „релігію". У другій маленький кімнатці висять малюнки „Великого Пана", якого боготворять члени нової віри. Їхній пророк Іліодор Фортен; цеж і пріятель власника цієї крамнички. Він має вже трох членів, які збираються раз у тиждень і гуторять про „розброєння людського духа". Їхніми богами є теж Будда та Юпітер і вони вірять, що така релігія хутко зросте на силі. І такі таланти марнуються в крамничці, замісць стати членами Ліґи Націй!

ГАРНИЙ БІЛЯНС.

Монте Карльо видало справоздання своєї шулерської діяльности за минулий рік. Воно повідомляє своїх акціонерів, що за кожну 500-франкову акцію платить 725 фр. Касовий оборот „Касина" за минулий рік зменшився на 9 міл.; але всетаки дійшов до 152 міл. франків. Чистий дохід дав 91 міл. фр.

УБИВСТВО З МИЛОСЕРДЯ.

Берлінський суд розбиратиме нелегку справу молодого лікаря, який признався, що три роки тому дав на прохання своєї матері отруту, щоби вкоротити її муки. Лікарі не хотіли її більш лікувати, ствердивши, що її стан є безнадійний.

КОРЕСПОНДЕНТИ ЕТНОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

Після переведення широкої організаційної праці Етнографічна Комісія УАН придбала понад 12,000 постійних кореспондентів, з яких відібрано 1,500 кращих для постійного звязку з ними.

ЗНАЙШЛИ ТРОХ ЧЛЕНІВ ЕКСПЕДИЦІЇ НОБІЛЕ

ЦЕ ТА ГРУПА, ЩО ПУСТИЛАСЯ ШУКАТИ ЗЕМЛІ. — НОБІЛЕ ОСТАЄ НА МІСЦИ. — ЧЕРЕЗ СВОЇ І ДРУГИХ РАНИ НЕ МОЖЕ ПУСКАТИСЯ В ДАЛЬШУ ДОРОГУ.

КІНГС-БЕЙ, Шпіцберген, 14. червня. — Рознеслася тут чутка, що ратункова експедиція, яка пустилася на санках з псами шукати за слідами генерала Нобіле, натрапила на трох членів виправи, котрі по розбиттю Італії пустилися були шукати землі. Між тими трома має находитися шведський професор др. Мальгрін.

Зараз одержано депешу від Нобіле, що він не може пускатися в дорогу задля ран, які він сам одержав і головний інжинір Натале Чечіоні, що має зломану ногу. Нобіле просить надіслати йому гумові чоботи, окуляри, дещо ліків і т. п. З того вносять, що Нобіле і другі терплять на очі та що їм топиться і їм докучає вогкість.

ФРАНЦІЯ ЖЕРТВУЄ АЕРОПЛЯН ДЛЯ РАТУНКУ.

ВІДДАЄ ЙОГО ДО ДИСПОЗИЦІЇ РОАЛЬДА АМУНДСЕНА.

ПАРИЖ, 14. червня. — Французьке правительство оголосило, що висилає до Берген великий двомоторовий гидроплян враз з найліпшим пільотом Гільбо для допомоги в ратунковій акції Нобіле. Цей гидроплян відступає Франція до розпорядимости відомого полярного дослідника Р. Амундсена.

УВАЖАЮТЬ ГУВЕРА РЕАЛІСТОМ.

ФРАНЦУЗИ КАЖУТЬ, ЩО ЯК ПРЕЗИДЕНТ БУДЕ ДОБРИМ БИЗНЕСМЕНОМ, — АЛЕ ПОЗА ТИМ НЕ ДУЖЕ ТО ОДУШЕВЛЯЮТЬСЯ ЙОГО ХАРАКТЕРОМ.

ПАРИЖ, 14. червня. — Французька преса пише з приводу номінації Гувера кандидатом републиканської партії на президента Злучених Держав, що та номінація краща як яка друга. Бо по двох послідних президентах ідеалістах і необзнакомлених з європейськими справами, готов прийти той, що визнається на Европі й Азії, бо він там практично роботу. Вони кажуть, що Гувер як квейкер, не підходить до французького духа. Він його ніколи не розуміє і глядів на Францію скоса, особливо на французьку мораль, про яку знає тільки з оповідань. Тому Гувер має в Франції богато таких, що його подивляють, але мало таких, що його люблять. Всеж таки признають, що коли Гувер стане президентом, то вийде на таке, що в країні найбільших бизнесменів став президентом найбільший бизнесмен.

БЕЛЬГІЙЦІ НАЗИВАЮТЬ ГУВЕРА ДОБРОДІЄМ.

БРУКСЕЛЯ, 14. червня. — Майже вся бельгійська преса радіє з приводу назначення Гувера кандидатом на президента. Бельгія памятає добре його гуманітарну акцію в часі німецької інвазії і вважає його добродієм бельгійських дітей.

НОВИЙ МОЛИТВОСЛОВ ЗНОВА ВІДКИНУЛИ.

ЛОНДОН, 14. червня. — По дводневній горячій дебаті відкинено 266 голосами проти 220 предложений парляментови до апробати новий зреформований молитвослов.

Тисячі народу згромадилися біля парляменту, ожидаючи рішення. Коли новий молитвослов перепав, піднявся великий крик радости. Найбільше агітували проти реформи з того згляду, що реформа зближує англіканську церкву до римо-католицької.

ШТРЕЗЕМАНОВИ ПРОПОНУЮТЬ ДАВНИЙ ПОСТ,

АЛЕ КАЖУТЬ ВИСТУПИТИ З ПАРТІЇ. — НА ТАКЕ ВІН НЕ ЗГОДИТЬСЯ.

БЕРЛІН, 14. червня. — Назначений през. Гінденбургом канцлер Герман Міллер звернувся до Штреземана з пропозицією приняти в новім кабінеті міністрів уряд міністра справ закордонних, але не в характері члена народної партії. На те Штреземан не буде міг згодитися, а рівнож не буде в силі переконати партію до такого кроку.

ВИЛКИНС СТАВ ЛИЦАРЕМ.

ЛОНДОН, 14. червня. — Капітан Вилкинс, що перелетів з Аляски через північний бігун до Шпіцберген, станув сегодня перед англійським королем. Клякнувши перед королем, вислухав з формальністю, що робить його лицарем. Клякав як „Містер", а встав вже як „Сер". Того самого дня дав він публичний відчит про лет над бігуном.

В ТІЄНТСІНІ ХАОС.

ПІВНІЧНА АРМІЯ РАБУЄ. — БОМБАРДУЮТЬ МІСТО. — Є БАГАТО ЖЕРТВ В ЛЮДЯХ.

ТІЄНТСІН, 14. червня. — Спокій, який запанував в місті з приходом націоналістичних військ, перервали рабунки яких 400 мародерів, що остали тут як решки північної армії. Вони то напали на склепи і доми і рабували. Дійшло до того, що треба було остріляювати з гармат дворець, де вони забарикадувались. Через вуличну бійку і стріляннину та бомбардування згинуло багато місцевого населення. Жертвою падали самі Китайці.

ПОМЕРЛА МИССИС ПЕНҐЕРСТ.

ВІДОМА В ЦІЛІМ СВІТ СУФРАЖИСТКА.

ЛОНДОН, 14. червня. — Померла в 69 році життя Миссис Еммелин Пенґерст. Через довгі літа до війни не сходило її імя з шпальт світової преси. Бо відома вона була з того, що розпочала великий жіночий рух в Англії, домагаючися для жінок права голосовання. За її слідом пішли жінки і в других краях. В борбі уживала вона ріжних средств, задля яких приходилося їй сидіти часами і в тюрмі. Мимо воєнничих публичних виступів, була вона в приватному життю жінкою дуже лагідної вдачі. Вийшла заміж за лікаря, відомого з радикальних поглядів. Дві її дочки були рівнож завзятими суфражистками.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГОДУЮТЬ ФРАЗАМИ

Хто вслухується чи вчитується в те, що говорять на конвенції републиканської партії в Казас Ситі, певно з дива не виходить. Бо подумае собі, пощо було стягати десятки тисяч людей і видавати міліони долярів, щоби проголосити те, що всі знають з малощо не кождої промови през. Кулиджа. Бо про ту „просперіті" вже аж обридло слухати кождому, а особливо тим робучим міліонам, що її у себе дома не добачують, а тільки відчувають чимраз більше зубожіння і чимраз тяжші часи. Републиканська конвенція ствердила, що фабрикантам та банкирам добре в Америці, але це знае кождий і без конвенції. Для других вона не знайшла ніякого ратунку. Навіть для фармерів, о яких голоси вона так дуже тепер убігається. Републиканські лідери говорили на галі про зріст багатства, а поліція не допускала кілька тисяч фармерів, що мимо літної праці прибули на конвенцію, щоби шукати ратунку перед банкроцтвом фармерського стану. Републиканські лідери не знайшли на разі ніякої для них відповіди ні ратунку, а тільки заявили, що фармерови ніхто не поможе, як він сам себе не виратуе. Мимоволі сказали фармерам гірку правду, яку фармери повинні взяти собі добре до серця, а більше до розуму.

Републиканські лідери замкнули очі на ту деморалізацію, яку викликала в Америці прогибіція. Вони не звертають ніякої уваги на страшну корупцію серед урядників, ні на затрату пошани перед законом. Бо як його шанувати, коли кождий свідомий того, як той закон на кождім кроці ломлять. На те все заявляе конвенція свято, що треба строго придержуватися конституції, бо так наказали Вашинґтон і Лінколн. Отсе е ціла розвязка нещасного закона Волстеда.

Републиканці добачують злочинства в нюйорській адміністрації, але ні словом не згадують за ту страшну корупцію, звязану з найвищими урядниками у вашинґтонськім уряді. Бож ще стоять перед нашими очима недавні скандальні процеси в справі нафтових махінацій, що коштували державу сотки міліонів долярів втрати.

Републиканська партія радіе зі своеї тарифової політики і каже, що якраз їй треба завдячувати високу заробітню платню, бо завдяки їй здержується ввіз товарів з заграниці, а піддержується свій власний промисл. Що це є тільки фраза, видно хоч би по такім примірі: Від 1894 до 1897 р. можна було ввозити свобідно вовну. В тім часі зужито в Злучених Державах 582,477.528 фунтів вовни більше як в трох слідуючих роках, коли заведено протекційну тарифу. Ввезену вовну перероблювано ка матерію і т. п., а тимсамим збільшено ринок праці для робітника. Вже з того виходить, що й той найбільший републиканський адут, протекційна тарифа — є для робітника лише гарною фразою.

КОЛЕКЦІЙНІ ЦІННОСТИ

Є на світі ріжного рода колекціонери. Одні збирають старі почтові марки, другі грошові банкноти, які вже вийшли з обігу, треті давну зброю, четверті підписи славних мужів, пяті манускрипти вчених людий і т. д.

Між колекціонерами всякого рода є й такі, котрі збирають давні книжки, оправлені в людську шкіру. Літом 1913 року, прилюдно на ліцитації в Парижі продано аж 2 книжки, оправлені в людську шкіру. Згадані колекціонери-бібліофіли поширюють і дорого платять за екземплярі в червоношкірій оправі; чорношкірна оправа цінится не дуже високо.

Людська шкіра дається виправляти так само, як всяка інша.

По ріжних бібліотеках можна стрінути чимало книжок, оправлених в людську шкіру.

У Франції є між іншим і пару цікавих книжок в згаданій оправі. Твори Анакреона оправлені в шкіру Нігерки; твір Емілії Дешамель, під заголовком: **„Le Bien qu'on a dit des femmes"** („Похвала жінці"), оправлена в шкіру білої жінки.

Науковий твір, з области астрономії, французького астронома Каміля Флямаріона п. з. **„Ciel et Terre"** („Небо й Земля"), оправлений в шкіру одної ґрафині, яка, кохаючи К. Флямаріона, тестаментом посвятила свої плечі на те, щоб делікатно випещеною шкірою оздобити астрономічний твір „Небо і Земля".

В Англії теж не бракує такого рода оправлених книжок. Athenaeum Library у Вест Суфольку має книжку в шкірі розбійника Кордера, а Марлборо Гавз має аж дві книжки в людській шкірі: на одній книжці є шкіра Мері Потмен, чарівниці з Йонкерса, а на другій книжці є шкіра Джорджа Кодмора, покараного шибеницею в р. 1830.

В Німеччині можна стрінути книжки в людській шкірі в маґдебурській бібліотеці та в університетській бібліотеці в Ґетінґен. У Ґетінґен є в людській шкірі видання творів великого грецького фільософа Гіппократа.

Окрім людської шкіри на компатурках книжок ми бачимо гарбовану людську шкіру і деинде. В Мюнхені, в музею, є шабля Георґа фон Фрундсберґа, якої піхва є „прикрашена" шкірою одного визначного Француза. Ця ніжність прикраси зродилася у французькій голові. Один французький аристократ визвав на двобій згаданого фон Фрунсберґа і піддав думку, щоби побідник набув право оздобити свій меч шкірою побідженого. Фон Фрундсберґ був побідником і „оздобив" свій меч французькою шкірою.

В Мюнхені, в музею, є також бубон-барабан з людської виправленої шкіри. Це мабуть з воен з Турками.

Французькі полководці, ґенерал Бейсер та князь Орлеанський Филип Еґаліте носили штани з людської шкіри, бо, мовляв, ворожа куля не вчепиться.

Підчас великої французької революції 1789 р. зачато виробляти з людської шкіри черевики. З історії ми знаемо, що з аристократів здирано шкіру і роблено з неї черевики. Рівнож є відомою річчю, що підчас французької революції в 1794 істнувала фабрика черевиків з людської шкіри в місці Медоні. Рапорт конвенту з 20, IX, 1794 р. виразно говорить, що з боку тодішного уряду було видано згаданій фабриці черевиків 45,000 фр. франків державної субвенції.

В році 1832 бушували по цілій Франції загони „чорної розбишацької банди". Провідники цеї „орґанізації" носили загортки із виправленої людської шкіри.

У Німеччині за часів Мартина Лютера появився образ Матері Божої („Mater egyptica"), який замісць скла мав на собі натягнену людську шкіру. Це було в місті Дрездені. Містова хроніка сього міста говорить, що в Крайцкірхе був дуже старий образ Матери Божої. Цей образ мав бути чудотворним. В наслідок предовгого стояння в церкві він почорнів, а в наслідок частого цілования у стіп Матері Божої зужився так, що його треба було охоронити. Хто й коли саме покрив цей образ людською шкірою, то того хроніка не говорить. Хроніка називае цей образ також „Шварце Мадонна", а Лютер у своїх писаннях називае його „Schwarzer Abgott".

Про Америку, з тої области людської ніжности, можна теж дещо згадати. Именно в 1912 році в Ню Йорку помер собі один добряга, який „сам себе заінтабулював". У свойому завіщанню він велів зі своеї шкіри виробляти гарні торбинки, зі своїх костий ґудзики, а з інших частий тіла пр. струни до скрипок і т. п.

ПОШУКУЮ 99 УКРАЇНЦІВ З $100.

З РАМЕНИ ОБЄДНАННЯ ПІДНЕСЕНО ГАРНУ І БЛАГОРОДНУ ДУМКУ, ЩОБИ ПОБУДУВАТИ У ЛЬВОВІ ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ ВИКЛЮЧНО ЖЕРТВАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

У „СВОБОДІ" ПІДДАВ ГРОМ. КОВАЛЬЧИК ПРОЄКТ, ЩО ТАКИЙ ДІМ, ЯК ВІКОВУ ПАМЯТКУ ЖЕРТВЕННОСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ, МОЖНА ЛЕГКО ПОБУДУВАТИ, КОЛИ ЗНАЙДЕТЬСЯ МІЖ НАМИ 100 УКРАЇНЦІВ, ЩО ЗЛОЖАТЬ НА ТУ ВИСОКУ ЦІЛЬ ПО $100.

ВІД СЕБЕ СКЛАДАЮ $100 І ШУКАЮ ЗА ДАЛЬШИМИ 99 УКРАЇНЦЦЯМИ, А СВОЮ ЖЕРТВУ ВИСИЛАЮ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ ОБЄДНАННЄ:

P. O. BOX 411,
PHILADELPHIA, PA.

КАЛИНА ЛИСЮК,
НЮ ЙОРК, Н. Й.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За місяць май 1928).

I. ПРИХІД:

1) З переносу з попереднього місяця		$ 192.59
2) Прихід в маю		1,293.77
Разом		$1,486.36

II. РОЗХІД:

а) Страйкуючим майнерам		$ 50.00
б) Висилка до краю:		
1) На оборону невинно засуджених	$700.00	
2) Рідна Школа	150.00	
3) Політичні вязні: $100 у Львові, а $50 в Коломиї, разом	150.00	
4) Укр. Революціонер	50.00	
5) Інваліди	50.00	
6) Тов. Охорони Военних Могил	50.00	
7) Кооператива в селі Брониця	30.00	
8) Краева пресе	25.00	
9) Кошти висилки	12.00	
в) Друки		10.75
г) Кошти удержання канцелярії		25.00
д) Кошти дороги		15.00
Разом		$1,317.75

III. ЗІСТАВЛЕННЄ.

Прихід в маю	$1,486.36
Розхід	1,317.75

Остає в касі Обєднання з кінцем мая $ 168.61

Обєднанне Укр. Організацій в Америці.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(134)

„Ми рахуємо, що радикальнішим засобом врятування країни від крайнього ступеня катастрофічного економічного розвалу буде негайне переведення в життя тих основ і вимог, котрі не один раз були висловлені органами революційної демократії, котрі останніми часами знайшли найбільш яскравий відбиток у резолюціях Петроградського, Московського, Київського і инших Совітів робочих і салдатських депутатів.

II.

„В обшарі розрішення національних проблем в Росії взагалі і зокрема на Україні ми констатуємо тяжкі помилки російської революційної демократії.

„З самого початку революції, як тільки українська демократія почала випростовувати свою спину, як тільки пронісся над воскресшою Росією вибринувший з глибини українського народу клич її федеративного устрою, як прямий наслідок її воскресення зі всіма її численними народностями, російська революційна демократія не виказала нам відтримки, на котру ми мали право розраховувати, хоч вона з першого дня революції зобовязала себе відносно нас проголошенням прінципу самовизначення народів. Навпаки, в особі російської демократії ми несподівано стрінули опозицію. Організацію серед салдатів і селянських мас під прапором національно-територіяльної автономії України, орґанізацію під прапором ідей федералізму і рівенства всіх народів Росії, російська революційна демократія розуміла як сепаратизм, як ніж в спину революції, як зраду Росії. Вона довго не бажала піти на зустріч вимогам українського народу в особі його верховного революційного орґану — Української Центральної Ради.

„Російська революційна демократія своїм „равнодушіем" і часто ворожим відношенням до наших найістотніших потреб, паралізувала наші сили, відтягаючи їх від реорґанізації соціяльно-економічного життя на Україні. Вона не підтримувала нас у часи обговорення статута про конституцію України 16 липня, дoручивши рішати долю наших взаімовідносин баронам Нольде. Вона допустила й примирилась з інструкцією Ґенеральному Секретаріятові, що порушила угоду правительства з Українською Центральною Радою, примирилась з актом, який ляже незмиваемою темною плямою на совість соціялістів, що підписали його, як ознака імперіялізму, захвату, ґвалтовного відокремлення від України ґуберній, заселених в подавляючій більшости українським населенням.

„У всьому цьому ми вбачаемо недовіря до нас, фатальне нерозуміння наших потреб, нерозуміння, або небажання розуміти, що в ці грізні хвилини все врятування країни можливе лише в орґанізації Росії на нових підставах, цілком виключаючи усе те, що звязане з бюрократичним централізмом. Мало того, в цьому ми вбачаемо воскресення тіни Петра I, котрому належало крилате речення: „народ украінскій зело умен, но от етого ми не в авантоусе". В цьому ми вбачаемо переляк російської революційної демократії перед привидом вільного народу, що забажав піднестись на таку височінь, щоби мати можливість стати поруч з пануючими народами. Цей переляк фактично мало ріжниться від переляку царських бояр і патріярха Нікона, говорившого з занепокоенням, що „малоросіянін сам собой, яко сатана стояті хощет".

„Ми звертаемось до російської революційної демократії:

„Не відроджуйте ви тіни давно перетлівших прадідів, що вкрили себе незавидною славою сатрапів. Прислухайтеся до голосу народів Росії, що залунав в колисці ідей федералізму — Києві. Перейміться довірям до нас, зрозумійте наші потреби, без задоволення яких ми не можемо більше жити як нація. Дайте нам свою братню руку. Ми її братньо стиснемо й підемо разом на барикади, здобувати своє право у вічній боротьбі.

„Наші вимоги до революційної влади:

„1. Негайно затвердити статут про конституцію України, ухвалений Центральною Радою 16-го липня.

„2. Затвердити Ґенеральних Секретарів по справах харчування, юстиції, шляхів, почти й телеґрафу та війська.

„3. Включити в компетенцію ґенерального секретаріяту Катеринославську, Херсонську, Харківську і Тавричеську ґубернії (виключаючи Крим), установивши для більше точного розмежовання прінцип референдума".

III.

„В обшарі проблеми реорганізації армії по прінципу національно - територіяльному, російська революційна демократія повинна також зробити корінну переоцінку цінностей.

„Клич-єдність революційної армії — бездушний, коли армія розкладається по всім швам, коли немае внутрішньої едности, спайки, моральних звязків між окремими її частинами. Зовнішня єдність, одноманітність уніформу і прапорів, що віють над армією, — це не е запорука дійсної внутрішньої едности армії.

„З другого боку, реорганізація армії по національно-територіяльному прінципу, по ознакам національним не порушуе внутрішньої її едности, а навпаки, скріплює її.

„Події під Галичем, Калушем, Станиславовом і на Румунському фронті, де безнастанно гинули українські полки, витримуючи всю вагу бою на своїх раменах, де беззавітна хоробрість українських частин, не виключаючи й тих, кого провокація оточила ореолом „слави" дезертирів, констатована навіть ґенералами Брусіловим, Рогозою, Черемісовим, Щербачовим і другими; події під Ригою, де безнадійно жертвували собою вкраплені в загальну масу українські, лотишські й другі національні части; виступ Корнілова, коли українські та другі національні військові органiзації скрізь доказали свою вірність революції та ідеї законної влади; нарешті звернення міністра-голови до представників Українського Військового Ґенер. Комітету (якому тепер немовби то забули дати місце на нараді — В. К.) за допомогою в боротьбі з корніловщиною, — все це явища, що мусілиб заставити більше пильно задуматись над своєю тактикою людей, які стояли й стоять на чолі революційної армії.

„Ми, представники озброєного українського народу, бачимо единий вихід зі склавшихся траґічних обставин в армії та в певній мірі в запіллю в повному довірю до національних військових організацій, в реорганізації армії по національно - територіяльному прінципу, в націоналізації залог на Україні і в инших областях Росії.

„Як перший крок до здійснення цеї програми на Україні, повинно бути усунення від військових посад таких людей, котрі, не розуміючи національного моменту в армії, вносять дезорґанізацію в орґанізовані українські части.

„До нашої останньої вимоги приеднується голос крови Богдановців, що невинно пролита підчас відправки їх на фронт, в наслідок недогляду, а може й свідомої провокації людей, що сидять на відповідальних військових посадах на Україні.

„При умові задоволення цих вимог буде запобіжено численним можливим тяжким випадкам, які в процесі війни, а особливо в процесі демобілізації моглиб повстати.

„По скінченню війни ми перші приеднаємо свій голос до голосу тих, хто запоруку загального добра, прогресу й вічного миру бачить у загальному обеззброєнню та в заміні реґулярної армії народньою міліцією".

Закінчуючи коротеньку промову по прочитанні цієї декларації, Величко сказав: „Українці вважають необхідним передати владу революційній демократії, соціялістам, через тимчасовий парлямент, утворений на конференції. Українці жадають рішучих офіціяльних кроків в напрямі до заключення миру. Українці вказують на помилки демократії в справі розвязання національних питань, головно української справи; вони кличуть демократію мати довіря до Українців і протягнути до них руку в спільній боротьбі проти ворогів революції. Українці жадають реорганізації армії на національних засадах!"

Декларацію Ради Військових Депутатів та промову Величка стрінуто гучними оплесками представників всіх народностей, крім Москвинів та „общеросов".

Але останні й не мовчали.

Вони не зоставились „безучастними зрітелями", ні!

Вони реаґували майже на кожне речення декларації, майже на кожне речення Величка, як і взагалі кожного українського промовця, чи иншої „недержавної народности".

Реаґували вони дуже жваво, гостро, иноді так бурхливо, що не давали говорити, але головою зборів до порядку їх не було покликано ні разу.

Треба було бути представником „народности", треба було особисто бути в тій галі найвищої наради вождів російського революційного руху, вождів російської демократії, чути їх зойк ненависти власними ухами й бачити їх безгранично хамську поведінку власними очима, щоби зрозуміти те почування глибокої образи, почування безмежного болю за потоптання цим натовпом, иноді впрост звіринного, представників общеруської ідеї пригноблення „недержавних народностей", всіх найсвятіших почувань національних, демократичних і загально людських.

Декларація Всеукраїнської Ради Військових Депутатів була тою першою червоною ганчіркою бикові, що вивела його з рівноваги „революційного благодушія" і довела його до повної несамовитости, до оскаженіння.

(Дальше буде)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Наслідки інфлюенци.

Читачі памятають, як свого часу навістило Америку лихо, — кинулася була страшна пошесть — інфлюенца. Сотки тисяч людей померло, — що були заражені тою пошестю, — а ті, які осталися при життю, не приносять нікому ніякого хісна, бо не можуть позбутися інфлюенци.

Жертви інфлюенци надзвичайно великі, а й великі матеріяльні страти в поборюванню інфлюенци: Декуди вдалося знищити коріння тої пошести, та не скрізь, бо наші люде, — як звичайно, — замісць послухати тих, які дбають про їхне здоровля, вони слухають всяких знахорів та ґешефтярів.

Інфлюенца поширювалася головно поміж тими людьми, які не держали свого тіла в чистоті, мешкали в брудних помешканнях, переповнених вохкістю та заплісніліstю, — а найголовнійше, поміж тими, що пили для „здоровля", — так зване, — „світле лікарство", — самогонку.

Підчас інфлюенци, декотрі лікарі радили людям пити самогонку й їсти чосник, бо казали, що при помочі такого „лікарства", — самогонки і чосника, — можна буде таним коштом позбутися страшного лиха, — інфлюенци.

Не можна дивуватися бідним та несвідомим людям, що вживали, — а й ще вживають, — самогонки в цїли „збільшення" апетиту. Цеж „лікарство" приписували їм лікарі-ґешефтярі. Нині ці „лікарі" зміцнили бизнес своїх спільників-бутлеґерів, аптикарів і погребників, які ще до нині жалуються, що інфлюенца за „скоро" випустила із своїх зимних пазурів нещасливі жертви.

Люде не знали, не знають і не хотять знати, яке знищення приносить самогонка: тому пили і пють до загину. Наші люде мають сильну віру у всяких докторів, — будьто фільозофії, прав, медицини, богословія, чи якого иншого суєсловія, — томуж то наші люде дуже дорого платять за свою сліпу віру: в одному місці життям, в другому силою свого здоровля, в третому своює честю, а в четвертому своїм тяжко зароблениm грошем.

Хто цікавий знати, кілько „поздоровіло" людей від того „славного лікарства", — самогонки, — хай напише до Вашингтону по статистику, а побачить, що девятьдесять девять процент заражених інфлюенцою перенеслися скорше на „лоно Авраамове", як цего сподівалися, лише для того, що вірили лікарям-бутлеґерам і вживали приписане ними інтернаціональне „лікарство", — самогонку.

Та нам не ходить о тих, що вмерли: хай ними інтересуються померші, — але ходить о тих, які дальше слухають всяких докторів, які паралїжують людський орґанізм і своїм заболоченим хвостом занечищують атмосферу до того степеня, що в окруженню їх жити неможливо.

Де-як-де, але в Ню Йорку інфлюенца оставила по собі дуже сумні наслідки. Недобитків інфлюенци є значне число в Ню Йорку, — а найбільше є їх в так званій „національній святині", де мікроби інфлюенци мають свій сталий осідок.

Свідомі та характерні Українці, які дорожать національною честю, стараються перевернути зогнилий пень, під котрим криються ріжного калібру хроби: намагаються знищити наслідки інфлюенци, та біда в тім, що роблять це дуже пиняво, — звичайно як Українці. Правда, покищо вони знищили лише одного хробачка, але що з того: на це місце появилися „свіжі і поважніші" хроби, й холера поширюється дальше.

Повільність цих людей використали ріжні ґешефтярі, які зміцнили свою „орієнтацію", здобули мандат в деяких орґанізаціях і ширять негодовання поміж спокійний колись елемент. Хто виступить проти їхньої роботи, — коли це можна роботою назвати, — на цего сиплються нарікання, що змагається „знищити національну святиню", підорвати вплив та „повагу вельми заслужених" ґенералів, яким ще біля колиски заводили дідчий танець срібні та шовкові доляри.

Люде, як люде: не привикли до систематичного думання, йдуть на сліпо за поводом цих ґешефтярів і жруться з собою, — за'якісь ґрупи, політичні, партійні і релігійні переконання, — немов пси з котами.

Хто посідає крихітку почуття гідности; хто дорожить святими прикметами, — а не заплісніліm рутенським Я, — хто хоче працювати для народа і з народом, — не язиком, — не задля особистих прінціпів, а з обовязку: хто хоче прочистити душну, гнилу та невідрадну атмосферу, — яку витворили своїм говоренням та писанням ці ґешефтярі, — цей стрічається з закидами із сторони цих шліфованих ґенералів, що розбиває „єдність", та не вміє по „парляментарному" поводитися в товаристві „поважних і свідомих людей".

Так, як „справи" стоять, треба не лише чистити засмічену ниву, на якій Українці в Ню Йорку повинніб працювати спільно та солідно для загального добра та своєї слави, але треба взятися з закоченими рукавами до радикальної операції національного орґанізму, на якім гниють великі болячки, обсипані малими прищами.

Така операція мусить бути чим скорше. Оперовані будуть кричати, — бо кожний, кому вирізують чирак, кричить, — та на це не треба зважати: людину треба любити, але болячку вирізати.

Крик при операційнім столі збудить тих, котрі мають буракове серце, а вони можуть знищити метушню, а можливо і бурю. Цего також потрібно: сильний вихор прочистить нори, діри та всякі прогалини, з яких смородом воняє не лише в Ню Йорку, але і в околицях.

Звичайно вихор скублює хмари, які чорним покривалом закриють сонце: з хмар повстають лискавки і громовиці, які порють небесами, перевертають великі дуби, а навіть оглушують та вбивають людей. Наші селяне говорили, що чистої душі грім не вбиває. Тому чесні люде не повинні боятися того вихру, а сонце знова засвітить у всій своїй красі.

Пишучий не має на цїли нікого обиджати, ані нікому докікати. Говорю правду: треба помогти характерним людям роздобути як найбільше карболевого квасу, таналяти в гніздо цих хробів, які підгризають коріння національного іcнoвання та занечищують атмосферу.

Доки Українці міста Ню Йорку не позбудуться цих болячок, доки не обріжуть своєї поли від всяких ґемайнів та ферфлюхтерів, доки не провітрять своїх орґанізацій зі стухлости і заплісніlости, доти ніяка робота неможлива.

Я завважав, що люде хотять спокою: хотять спільно і солідно працювати для загального добра. Всім вже обридло те непорозуміння та вічні накиди один на другого: вони бридяться тим ненатуральним поведенням своїх „проводирів", які є заскорузлі в своїй пустій амбіції, через яку завсіди є клопоти.

Коли ходить о загальну справу, тоді ґруп нема: тоді не треба роздирати ту рану, яку заподіяли нашому народові ті, які все робили на оборот: що треба строїти, це вони ломали, що класти в кишеню, це вони клали в рот: — Тоді треба проговорити до чуття, щоби всі партії і партійки зіллялися в одну цілість, сотворили колєктиву й спільно працювали над тим, щоби виперти ворога, який нищить найцінніші прикмети та цвіт українського народу.

Тому-ж закотім рукави і виметім сміття. Не позвольмо всяким ґешефтярам вносити в рідну хату роздор. У всіх нас є одна ціль: Батьківщина, й нічого більше, лише Батьківщина.

нз.

Омеґа.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 15-го до 18-го лютого 1928 р. в домі У. Н. Союза, 83 Ґренд ул., Джерзи Сіті, Н. Дж.

(27)

Справа Сиротинця-Захисту.

Предсідатель Комітету д. М. Угорчак, предкладає, що так, як всі признають йому виконаннє великої праці так він самим признаннем не вдоволяється, але хоче нагороди не фінансової, тільки в формі звільнення його з обовязку предсідателя Комітету. Дальше заявляє, що жадних плянів під сю пору не має, бо новий уряд чи комітет буде мати нові гадки. „Моїм найбільшим признаннєм буде, як Ви виберете собі іншого предсідателя і керовника сеї справи", добр. Угорчак говорить. „Заплати фінансової не хочу, бо Ви не в силі її заплатити. Остаючись на дальше в Комітеті я мусівби дальше часто заступатися в своїм інтересі дорогими кваліфікованими робітниками".

Предсідатель контрольної комісії О. Шараварко висказує жаль з того приводу і сумнів чи зможе хто інший в такий обширний спосіб діловодство Комітету Сиротинця-Захисту провадити.

Добр. М. Угорчак складає письменну заяву:

Заява.

Високоповажаний Пане Предсідатель і Ви Шановні Урядники Українського Народного Союза:

З причини моїх приватних і професийних обовязків, та ріжних перешкод з тими обовязками звязаних, я не можу на будуче вести працю як до тепер в Комітеті Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, ані не можу лишитися на далі членом того комітету.

Михайло Угорчак, власноручний підпис.

Замітка для рекорду.

Повисшу заяву зложив підписаний на річнім засіданню Головного Уряду У. Н. Союза в лютім 1928 року.

Містопредсідателька п. М. Ольшаницька, промовляє за фінансовим винагородженнєм технічної роботи Комітету бо без того годі вимагати, щоби д. Угорчак тую роботу сам дальше робив.

Менаджер С. Ядловський пропонує, щоби д. Угорчак провадив дальше пляни Комітету а коли треба більшої помочи то таку треба признати.

Добр. М. Угорчак відповідає, що він хоче аби хто інший перебрав як раз відвічальність. Він провадив доривочними силами які вже не вистарчають і тому потрібним є мати якусь визначнійшу сталу силу до тої праці. Тим більше, що тепер акція комітету труднійша з приводу страйків та загального безробіття. Фактом є, що хоч біда дошкулює, однак люде акцію попруть, коли повести її активнійше.

Добр. Р. Слободян звертає увагу, що досі працював сам д. Угорчак, а не цілий Комітет. Може булоби ліпше, якби роботу поділити поміж членів, а не спускатися на одиницю.

Добр. Гр. Пипюк пропонує, щоби вибрати комітет з трох членів гол. уряду, якийби тую справу провірив і знайшов найвідповіднійший вихід з такого положення. Тую пропозицію принято одноголосно і покликано до того д.д. Пипюка, Михальчука і Шараварка. Задачею того комітету є знайти і зборам предложити до ухвали, чого потрібно, аби Комітет Сиротинця-Захисту міг правильно своє завданнє виконувати.

Скарги.

З черги на дневний порядок поставлено наспівші до головного уряду скарги.

Іван Мельник з Байону жалується на урядників відділу і гол. рекордового секретаря, що неправно виключили його з орґанізації. Гол. рек. секретар інформує, що з Іваном Мельником клопіт був всегда за цілий час його членства в орґанізації. Се той сам, що був касієром відділу 213-го в Байоні, яке то касієрство скінчилося тим, що відділ був змушений судовою дорогою домагатися від него звороту $300 відділового майна, однак по причині недбалого ведення фінансових книг не міг доказати, що такі гроші в касієра осталися і справу в корті відділ програв. Не могучися довше втримати у відділі 213-тім перейшов до 281-го в Байоні де по якімсь часі і там забажали позбутися його з уряду секретаря. однак Мельник відмовився діловодство здати і задержав в себе до сего часу всі книги і печать. Відділ той вічно скаржився гол. урядови і просив інтервенції в відобранню книг і печати від Мельника. Щоби відділови дошкулити Мельник перестав ходити на збори оправдуючися, що до галї при коршмі ходити його ніхто змусити не може, і вкладки свої посилав не реґулярно з опізненнями, а також посередництвом свого адвоката. Упімнення і особиста інтервенція гол. рек. секретаря були ним зігноровані а вкінци будучи вже семий раз суспендованим за неплаченне вкладок на час, перетягнув реченець означений статутом на право бути принятий наново і в сей спосіб допустив до автоматичного виключення себе з орґанізації. Книги і печать відділу дальше знаходяться в него. Відділ заложив собі інші книги і постарається о іншу печатку та не хоче мати з Мельником жадного більше діла. Мельник зістав суспендований за неплаченне вкладок, а виключенне наступило автоматично, коли в реченци 30 днів не вирівнав своїх залеглостий і не постарався в такий спосіб бути принятим наново.

Ввиду того, що І. Мельник самовільно членство втратив і не є правним членом У. Н. Союза на внесок контрольора О. Рекрута, поперте контрольором Гр. Пипюком, формально ухвалено перейти над справою до денного порядку.

Ілія Шкварок, член відділу 361-го вніс протест за неправне виключенне його з орґанізації. В скарзі говорить, що від. 361. в Ню Йорку, який під іменем Т-ва Дністер злучив в собі два відділи з котрих одного і Шкварок був членом. Відділ той тепер складається з більшости членів, які не є рівночасно членами У. Н. Союза з якої то причини доходить до непорозумінь між союзовцями а іншими членами, бо на денний порядок нарад відділових ставиться більше справ таких, які з орґанізацією не мають нічого спільного, або навіть таких, які статутом заборонені. Дійшло до того, після твердження д. Шкварка, що членови союзовому не можна навіть критикувати таких обставин, а коли відважиться то несоюзовці його карають тай з орґанізації викидають. І. Шкварок скаржиться, що його без суду і жадних означених статутом формальностий більшістю голосів несоюзовців викинено з Союза, відмовляючися від него вкладки місячні брати, себто на підстані ухвали Товариства Дністер, за се, що він відважився критикувати відділ за попиранне видавництва д-ра Цеґельського в якім нападається на гол. управу орґанізації злобно і шкідливо.

Гол. рек. секретар інформує, що з І. Шкварком вже також була не одна біда. Як він найшовся в роли оборонця головної управи, а радше урядників, особисто, то дуже цікаве, бо до недавна він сам творив наклепи на гол. урядників на що в гол. канцелярії є заприсяжені афідейвіти і вже на тамторічнім засіданню гол. уряду ми мусіли тим осібняком займатися. Фактом однак є, що в теперішній скарзі Шкварка є богато правди, що у відділі тім має бути чотири сотки членів з чого лишень півтора сотки є членами Союза та що на зборах такого відділу легко можуть діятися надужиття, на які вказує оскаржуючий, а що до самого виключення то гол. рек. секретар вже вспів провірити, що воно відбулося неформально і нелеґально, себто не після статутів орґанізації і тому гол. рек. секретар суспендації того члена не одобрив.

Формально ухвалено щоби Екзекутива справу тую провірила і полагодила після статутів орґанізації.

(Конець буде).

ВІДОЗВА

до односельчан с. Хідновичі, повіт Перемишль, Галичина.

Дарогі земляки! По всесвітній війні вернулися ми у розбите село, спостошене огнем. Тяжко було нам, але спромоглись і заложили кооперативу та відновили Народний Дім. І от за три роки існування кооператива принесла 2.875.90 злотих зиску. Побачили наші ґазди користь такої установи, але біда, що містимося в старому громадському баракови, який валиться. Латаємо, як можемо, але трудности не зменчуються. Рада повітова хоче гроші за барак до ґміни, а богатії роблять усякі перешкоди. Отже ми постановили збудувати свій народний дім, де би могла міститися і кооператива і читальня Просвіти. Та легко сказати, а трудніще виконати. Кооператива не в силі сама того зробити. Що ми самі можемо жертвувати, коли богато тепер таких, котрі не мають кусника хліба та бараболі? Дім маємо ставити серед села, на місці нашим односельчанам відомім, в т. зв. Глиниці, де наші батьки глину брали.

В тій, власне, ямі ми і хочемо здвигнути дім, дім Просвіти, дім нашої поради і науки, щоби наші діти не осудили нас так, як ми своїх батьків.

В тім звертаємося з просьбою до наших краянів в Америці і просимо о жертвенність на будову дому в свому рідному селі та просимо краянів з сусідніх сіл, як Поповичі, Шишковичі, Боратичі, Храпличі, Плишевичі, Гусаків, Якеманичі, а рівнож і всіх чесних Українців з перемиського повіту помогти нам в будові У. Н. Дому.

Виділ чит. Просвіти в Хідновичах, як комітет будови У. Н. Дому, уповажнює і просить до збирання жертв в Америці отсих своїх краянів: 1) Іван Адамів в Монесен, Па., 2) Василь Тарас в Шикаґо, Ілл., 3) Федір Тарас в Балтімор, 4) Василь Нурко в Ню Йорку. Просимо щиро занятися збіркою і всіх жертводавців точно записати, щоб пізніще оголосити в українських ґазетах, як в краю, так і в Америці, а зібрані гроші вислати на адресу Читальні Просвіта в Хідновичах на руки члена Івана Павелка.

За виділ читальні Просвіти:

Іван Павелко, голова;
Петро Михасюк, містогол.;
Василь Стисло, касієр.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в місяцю марті 1928 р.).

Клівленд, О. Бр. св. Василія, від. 364 У. Н. С., переслало дохід з балю $15.49 і збірку в мітінгу $13.68 на поводян. Разом 29.17

Темс, В. Ва. п. Магун пересилав на Рідну Школу 8.25

Шікаго, Ілл. д. Небор переслав на Просвіту $5, інвалідів $5, голодуючі в краю $10 і Нар. Дім у Саноці $5. Разом 25.00

Джерзи Ситі, Н. Дж. д. Пігура переслав податок від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. С. Зложили по 50 ц.: В. Гіль, О. Яцишин, І. Бобовник, Ю. Гук, Г. Гуменюк, М. Косоноцький, С. Гук, С. Кіцей, Л. Кулич, М. Турчинський, Я. Осмиловський, П. Жарський, С. Мисак, Н. Пігура, В. Микитка, А. Сайчук, Н. Візнік, Г. Дячик, М. Самок, О. Колісник, Р. Струж, П. Світліцький, Д. Дорош, І. Станіславишин, Е. Баран, Н. Заяць, Г. Шемдій, А. Бусько, М. Стегніцький, С. Кот, І. Миць, П. Кірат, Л. Загарайчук, С. Гріца, А. Ярош, А. Мазур, Г. Шустикевич, В. Маланяк, П. Грабар, А. Кірат, Н. Лечиц, А. Борик, Г. Трусевич, а по 25 ц.: І. Потоцік, С. Ленчук, М. Баран, А. Тенюк, В. Гоїк, С. Гриник, Т. Качковська, П. Лоєвич, А. Курило, О. Кухар і П. Магун. Разом 24.75

Сиракюз, Н. Й. Укр. Тов. Січ, від. 282 У. Н. С., заколядувало на Рідну Школу $97.55. Вкладка до Тов. Просвіта і переділата на журнал Життя і Знання і переслпата на Укр. Революціонер від Укр. Горожанського Клюбу $7. Вкладка до Тов. Просвіти і переділата на журнал від д. Мамалона $6. Передплата на Укр. Революціонер від д. А. Яворського $1. Разом 111.50

Елізабет, Н. Дж. Коляда громади на Рідну Школу 151.00

Алтуна, Па. д. Олексин переслав коляду на Рідну Школу $6, а на Інвалідів $6. Разом 12.00

Клівленд, О. д. Левицький переслав збірку на поводян з забави в р. Марії Савчик 16.20

Перт Амбой, Н. Дж. д. Ваверчак переслав коляду малих школярів на Рідну Школу 10.45

Клівленд, О. д. Морозович переслав збірку на поводян з забави в ип. С. і Є. Левчик 7.50

Палмертон, Па. д. Дмитрик переслав від д. Мацюка членську вкладку до Тов. Просвіта 2.00

Мидлтавн, Н. Й. д. Гнатів переслав на Рідну Школу $2.50 і на поводян фінд $2.50. Разом 5.00

Піксвіл, Н. Й. д. Астряб переслав на страйкуючих майнерів $30 з забави, яку устроїв Нац. Комітет 30.00

Ню Йорк, Н. Й. Коляда Січі ім. Б. Хмельницького $114 на Рідну Школу, а $25 на Укр. Революціонер 139.00

Йонкерс, Н. Й. На річних зборах Укр. Тов. св. Арх. Михаїла зібрав Н. Турчин між членами на поводян 25.00

Спрінг Веллей, Н. Й. д. Брега переслав коляду на Рідну Школу $5, на поводян $10, на Інвалідів $5 і на Сироти $7.25. Разом 27.25

Ансонія, Конн. На весільній забаві в гром. Брухівських зібрано на Рідну Школу $10.13, і на Інвалідів $10.12. Разом 20.25

Ню Йорк, Н. Й. Ілія Шкварок жертва на поводян 22.35

Джолієт, Ілл. Чайнська вкладка до Тов. Просвіти, зібрана через д. Когана. $66. Зложили: О. Коган $25, І. Ничий $5, др. Сімелович $6, Л. Дякун $4, В. С. Цимбаліст $4, П. Цимбаліст $2, М. Андрієвський $3, М. Мельникович $2, Д. Гуцул $2, Є. Коган $2, М. Болехівський $2, Я. Павчак $2, Д. Віщута $2, Н. Віщута $2, І. Федак $2, І. Гуцул $2. Від О. Когана за книжки і другі річи $26. Разом 92.00

Стемфорд, Конн. Коляда від Укр. Прав. Громади на Рідну Школу, переслав Семен Витяк 10.00

Акрон, О. д. Сквер переслав від Гр. Малецького $5 на поводян 5.00

Істон, Па. д. Сагатий переслав коляду на Рідну Школу 50.75

Денбурі, Конн. Комітет з рамени 381 відділу У. Н. С. зібрав на поводян 26.00

Сиракюз, Н. Й. д. Лесюк переслав збірку від членів Тов. Січ, від. 282 У. Н. С. $20, а з каси Тов. $10. Разом переслано на страйкуючих майнерів 30.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Дроботій переслав збірку на страйкуючих майнерів 13.50

Філадельфія, Па. Бр. св. Михаїла, від. 7 Провидіння, переслало $25 з каси, а члени $25. Разом переслано на поводян 50.00

Ню Йорк, Н. Й. З віншання тов. Григорія Трія і Анни Коруц, члени Чорноморської Січі, на Дім Укр. Інвалідів у Львові 10.00

Котсвіл Па. Коляда на Рідну Школу $11.50, а на поводян $20, переслав д. Уросий 31.50

Джерзи Ситі, Н. Дж. Бр. св. Юрія заколядувало на Рідну Школу $41.00, переслав д. Костишин 41.00

Обурн, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 283 У. Н. С., заколядувало на Інвалідів $78.75. Збірку переслав д. Цюпко 78.75

Олеан, Н. Й. Тов. Запорожська Січ жертвувало з каси $10, а решту зложили члени на страйкуючих майнерів. Разом 16.75

Нюарк, Н. Дж. д. Павлина переслав на страйкуючих майнерів 5.00

Расін, Віс. Дохід з представлення, котре відограв Амат. Кружок з Мивокі, Віс., у Расін, Віс., У. Н. С., на поводян, переслав д. М. Грушевського, від. 158 У. Н. С., на поводян, переслав д. Цапко ....

Джерзи Ситі, Н. Дж. д. Пігура переслав податок від членів Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. С., $50 на Інвалідів, а $6 на поводян. Разом 56.00

Джерзи Ситі, Н. Дж. д. Пігура переслав податок від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. С., Зложили по 50 ц.: В. Гіль, О. Яцишин, І. Бобовник, Ю. Гук, Г. Гуменюк, М. Косоноцький, С. Гук, С. Сайчук, С. Кіцей, Л. Кулич, М. Турчинський, П. Жарський, Я. Гал, Н. Пігура, В. Микитка, А. Сайчук, Н. Візнік, Г. Дячик, О. Колісник, Н. Заяць, Г. Шемдій, А. Бусько, С. Кот, Г. Гриник, І. Миць, П. Кірат, С. Гріца, А. Ярош, А. Мазур, Г. Шустикевич, О. Кухар, В. Маланяк, П. Грабар, А. Кірат, Н. Лечиц, А. Трусевич, П. Сахаревич; по 50 ц.: Т. Гук, а по 25 ц.: Г. Думас, по 35.50 ......

Лютий, Т. Струж, С. Дворницька. Разом 15.00

Філадельфія, Па. Бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. С., і Укр. Громада зложили на часопис „Сурма" 11.00

Джерзи Ситі, Н. Дж. Від Українського Народного Союза на старий край 500.00

Філадельфія, Па. Бр. св. Покрова, від. 5 Провидіння, зложило $25 на поводян і $25 на Інвалідів $25. Разом 50.00

Ню Гейвен, Конн. д. М. Довгий переслав на Твори Івана Франка $14.25, зібрані з концерту Івана Франка ще в році 1927 ....14.25

Асторія, Л. Ай., Н. Й. д. Сидор переслав на поводян 23.25

Перт Амбой, Н. Дж. З віча дня 18. марта пертамбойська громада зложила на страйкуючих майнерів $15.85. На вечері зібрано на політичних вязнів $10.00. Тов. Січ зібрало на своїм мітінгу на страйкуючих майнерів $5.75. Разом 31.60

Разом зложено в місяцю марті через Обєднання на старий край $1,843.32.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З НАУКИ ПРО ЗДОРОВЛЯ.

Хто їсть овочі — їсть сонце! Сирі ростинні страви.

Німецький професор др. медицини Бірхер-Бенер видав брошуру про ростинні страви. Брошуру цю — вступ до кухарської книжки — можна з такою цікавістю читати, начеб то була якась поезія, сонет. Звичайно написання кухарської книжки відступають ласкаво жінкам, як щось дуже прозаїчного. В Німеччині сідає габілітований університетський професор і з усією німецько-професорською повагою напише вегетеріянську кухарську книгу з передмовою, в якій про ростини сказано, що то найчистіщі, найкращі „пянниці", що пють світло, сонце та воздух, це найблагороднійші сотворіння цього світа! Далі йдуть приписи приладження ростинної сирої страви. Хоч люди й їдять зелениню (городовину), але їдять її в більшости варену. В найновіших часах учені доказали, що не добре є варити зеленину, овочі й інші земні продукти, бо варенням, душенням і печенням нищимо вітаміни, а витворюємо шкідливі субстанції (складники). Автор домагається зміни цілого народнього відживлювання. Як кожда нова річ, так і пропаганда, щоби люди відживлялися сирою городовиною, виглядає куріозно. Але це вже доказано, що з ростинною стравою споживаємо чисте, повне сонішне світло, подателя життя і здоровля. Сира страва приносить силу, хоронить нерви, недопускає до заледження артеріосклерози (вапніння жил), ревматизму, ломоти (гістія), рака. В злуці з вареною стравою задержуються прикмети сирої страви. Діточий організм гарно розвивається при споживанню ростинних страв, бо дитина має з ростинами стільки спільного. А дитина гарно навикає до ростинних страв. Дозріла людина, що правда, тяжче. Жінок зеднує собі цей учений твердженням, що будуть при ростиній дієті стрункі; мущин твердженням, що будуть сильні.

Приправа ростинної страви мусить бути як найдбайлившая, треба розуміти на доборі і комбінаціях ріжних родів ростин. Ростинних страв не можна подавати богато, радше у ріжнородній доборі. Приправляти перед самим їдженням. Ціла приправа полягає в тому, що зеленину або овочі крається або меleться, міситься з деякими додатками, як приміром із молоком, медом, цитриновим соком, оливою, олієм і т. п. Ростинні страви доповнюють напитки, вироблені з ростин, липовий або інчий чай, овочеві соки свіжо приправлені (себто безалькоголічні).

Правда, не був би це харч для тяжко ані для легко працюючої людини. Але що наука про сирі страви знаходить досить прихильників, оплатиться таки щось з того взагалі. Вкінці наша огіркова мізерія або головата салата, це також сира страва.

Принципіяльні прихильники придержуються виключно ростинних страв, прихильники трохи компромісові збогачують свій спис страв: сирами мучними стравами (вареними або печеними) юшками (зупами) вареними і невареними.

Жінка або господиня такого вегетеріянина (що їсть лише сирі страви) не має справді богато роботи при приправлюванню обіду. Покрає яблоко, покропить його цитриновим соком і вже має одну страву. Друга страва — фіги приправила собі день перед тим так, що обмила їх у горячій воді а потім через 24 години мочила у студеній воді. Нині їх виняла, обтерла, додасть до них шматок хліба тай має другу страву. Третю страву є корінеза зеленина (городовина), морква, бруква, салери і т. д., яку обчистить, обмие, змеле (перетре) та переміше з цитриновим соком. Головата салата мається годину в сильно соленій воді, потім мелеться й приправиться з оливою і соком (цитриновим). Добре можно засипати невареними вівсяними або пшеничними платинками, додається ягід ни суниць і з легумина.

Все гарно виправиться, вирівнається на тарілці, на пів-миску. На стіл поставити флякон із цвітами, але вони також не є тут надармо. Без жарту. Їх пелюстки і листочки вегетеріяни візьме собі просто з флякона на тарілку та приправить з оцтом і оливою. Салата хризантемова, фіялкова — для нас звучить воно як будучнина, утопія, як велсівська фантазія — але для справжнього вегетеріянина така їда, це щось зовсім звичайне. Його нерви видно тому в такому порядку, що він не мусить нетерпеливо ждати, аж обід доварюється або простигне.

Дістане хтось китичку квітів із любови, може її також зїсти. Наче цукорки...

Професор др. медицини Бірхер-Бенер не є один, що пропагує сиру ростинну страву. За його ініціятивою і самостійно потворилися цілі товариства їдунів сирих страв.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 17. червня, в годині 1-ій пополудні в гал церковній. Проситься всіх членів явитися на сей мітінг, бо є богато справ до полагодження. Проситься довгуючих членів вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Маркович, секр.

ДІТИ В АНГЛІЇ ДІСТАЮТЬ CONDENSED MILK ЯК МАСЛО НА ХЛІБ.

В Англії в майнерськім районі діти дістають Condensed Milk як масло на хліб довгими літами. Діти люблять його, а кромі сего воно є дуже поживне для них.

Його зовуть також „cream jam" і з назва як раз підходить йому, а тисячі матерій майже по цілій Англії почали давати його регулярно своїм дітям та вдоволені його результатами. Діти виглядають здоровші, сильнійші і більше енергічні. Не одна дитина, котра виглядала мізерна — скоро поправилася. Те все нічого дивного, коли близше пригляне́мося сему молоку. Воно має в собі два важні складники — і оба вони мають велике значіння для дітвори. Се згущене молоко складається з чистого свіжого коровього молока, з котрого вибрано всю воду і з меленого цукру; ті два складники, получені разом, являються цінним чинником в будові людського тіла.

Nestle's Food Co. є від давна знана по цілому світі як фірма слави з виробів поживи для дітвори. Вона зацікавлена живо всім, що дотичється вихования дітий, вона то і спопуляризувала ідею згущеного молока як масла на хліб в Англії. Тепер робить то саме тут в Америці, заохочуючи матерій до давання їх дітям се „cream jam" та вказуючи їм, чому ону мають давати його дітям та яка корисність з него для дітий. Тому треба сподіватися, що в короткому часі „cream jam" буде знаний між дітворою тут так, як знаний є тепер в Англії. (Оголош.)

Жінка: Алеж, чоловіче, ти такий холодний! Ти цілуваш служницю!

Чоловік: Та ти, жінко, і так котила вже її відправити!